

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Publii Terentii Comoediae sex

Terentius Afer, Publius

Francofordiae ad Oderam, 1606

Actvs II.

[urn:nbn:de:bsz:31-139622](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-139622)

ADELPHORVM

Nonnullam in hac re nobis facit iniuriam. (dixit)
 Quam hic non amavit meretricem? aut cui non de
 Aliquid postremo nuper (credo iam omnium
 Tadebat) dixit velle vxorem ducere.
 Sperabam iam deseruisse adolescentiam:
 Gaudebam: ecce autē de integro: nisi quicquid est,
 Volo scire, atq; hominem conuenire, si apud forum
 est.

ACTVS II. SCENA I.
 SANNIO, ÆSCHINVS.

Narratio.
protasis est
& occasio
periculorū,
ad quæ refe-
runtur deli-
derationes
quæ in fa-
bula tota se-
quentur.
Troch. tetr.
acatalect.

O Bseero, populares ferte misero, atq; inno-
 ti auxilium: (Iamb. tetra. cat.

Subuenite inopi. Æ. ociose, nunc iam illico hic con-
 siste:

Quid respectas? nihil pericli est: nunquam, dum ego
 adero, hic te tanget.

Sa. Ego istam inuitu omnibus. (Dimez;

Æ. Quanquam est scelestus, non committet bodie
 vnquam iterum vt vapulet.

Sa. Æschine audi, ne te ignarum fuisse dicas mo-
 rum morum,

Leno ego sum. Æ. scio. Sa. at ita, vt vsquam fuit
 fide quisquam optuma.

Troch. cat. Tu quod te posterus purges, hanc iniuriam mihi
 Nolle factam esse, huius non faciam, crede hoc, ego
 meum ius persequar:

Neq;

ACTVS II. SCENA I.

Neq. tu vr̄bis solues vnquam, quod mihi re mala-
fecris.

Non ep̄ vestra hæc; nollem factum, insurandum Acataleſt.
cabitur, te esse

Indignum iniuria hac, indignis cum egomet sim ac cataleſt.
ceptus modis.

Æ. Abi præstrenue, ac fores aperi. Sa. cæterum hoc
nihil facis.

Æ. Intro nunc iam tu Sa. at enim non sinam. Æ. Iamb. cata.
accede illuc Parmeno,

Nimum istoc abisti: hic propter hunc aſiſte: hem; Trochaic.
sic volo. cataleſtici.

Caue nunc iam oculos à meis oculis quoquam di-
neas tuos,

Ne mora sit, si innuerim, quin pugnus continuo in
mala hæreat. Iamb. quad.

Sa. Istuc volo ergo ipsum experiri. Æ. hem serua: acataleſt.
omite mulierem.

Sa. O facinus indignum. Æ. geminabit, nisi caues.
Sa. hei miseriam.

Æ. Non innueram; verum in istam partem potius
peccato tamen: (Iamb. acat.

Inunc iam. Sa. quid hoc rei est? regnumne Æchine
hic tu possides?

Æ. Si possiderem, ornatus esses ex tuis vitutibus.

Sa. Quid tibi rei mecum est? Æ. nihil. Sa. quid? no-
ſtin, qui sim? Æ. non desidero.

R 5

Sa.

ADELPHORVM

Sa. Te igitur tui quicquam? Æ. si attigissis, ferres infortunium.

Sa. Qui tibi magis licet meam habere, pro qua ego argentiū dedi?

Responde. Æ. Ante ædeis non fecisse erit nelius hic conuicium:

Nam si molestus pergis esse, iam intro, arripere atq; ibi

Vsq; ad necem opperiere loris. Sa. loris liber? Æ. si erit.

Sa. O hominem impurum, hiccine libertatem aiunt æquam esse omnibus?

Æ. Si satis iam debacchatus es Leno, audi si vis nunc iam.

Sa. Egone debacchatus sum autem, an tu in me? Æ. mitte ista, atq; ad rem redi.

Sa. Quam rem quò redeam? Æ. iam me vi dicere, quod ad te attinet?

Sa. Cupio, modò æqui aliquid. Æ. vah, leno iniqua me non volt loqui.

Sa. Leno sum, fateor, pernicies communis adolescentium,

(iuria.

Periurus, pestis: tamen tibi à me nulla est orta iniuria. Æ. Nam hercle etiam id restat. Sa. illuc quaeso redi, quò cœpisse Æschine.

Æ. Minis viginti tu illam emisisti, quæ res tibi vortat male:

Atq;

ACTVS II. SCENA I.

Argenti tantum dabitur. Sa. quid? si ego tibi illam
nolo vendere.

Coges me? Æ. minime. Sa. nanq; id metui. Æ. neq;
vendundam cenſeo.

Que libera eſt. nam ego illam liberali aſſero cau-
ſa manu.

Nunc vide vtrum vis argentum accipere, an cau-
ſam meditari tuam.

Delibera hoc. dum ego reſco leno. Sa. pro ſupremo
Iuppiter

Minime mi or. qui inſanire occipiunt ex iniuria:
Domo mæripuit, verberauit; me inuito abduxit
mam:

Ob me facta hæc tantidem emptam poſtulat ſibi
radier. Tro cat permixtis iamb. acat.

Homini miſero plus quingentos colaphos infregit
mibi.

Verum enim quando bene promeruit, fiat: ſuum
ius poſtulat.

Age iam cupio, ſi modo argentum reddat, ſed ego
hoc artolor:

Vbi me dixerò dare tanti, teſteis faciet illico

Vendiſſe me. de argēto ſomnium. mox, cras redi.

Id quoq; peſſum ferre, ſi modo reddat: quanquam
iniurium eſt.

Verum cogito id, quod res eſt, quando cum quo-
ſum occeperis.

liberali cau-
ſa, eſt abla-

tiuus ſignifi-
cās cauſam

Et manu af-
ſerere, pira-
ſis latina

eſt. pro in li-
bertatē vin-

dicare. Libe-
rali cauſa,

id eſt, cauſa
recuperādæ

libertatis.
In enim elā-
ditur im,

At-

ADELPHORVM

Accipiunda & misitāda iniuria adolescentū est.
Sed nemo dabit: frustra egomet mecum has ratio-
nes deputo.

ACTVS II. SCENA II

Iambici quadrati acatalelici, & senarij.

STRVS, SANNIO.

Cōsilia fer- **T** Ace, egomet conueniam iam ipsum: cupide
ni, quibm accipiat fr̄o, atq; etiam
Leoneu Benè dicat secum esse actum, quid istuc Sannio est,
placat. quod te audio

Nescio quid conceitasse cum hero? Sa. unquam vi-
di iniquus

Certa rationem comparatam, quàm quæ hoīe inter
nos fuit:

Ego vapulando, ille verberando, vsq; ambo defesi-
sumus.

Sy. Tua culpa. Sa. quid ager em? Sy. adolescenti
morem gestum oportuit.

Eliso exci- Sa. Qui potui melius, qui hodie vsq; os præbui? Sy.
pitur à ver age sc̄i quid loquar?

su sequenti. PECVNIAM IN LOCO negligere, maximum in-
terdum est lucram. Sa. hui.

Sy. Metuisti, si nunc de tuo iure concessisses pan-
dulum,

Atq; adolescenti esses morigeratus, hominum ho-
mo stultissime,

Ne non tibi istuc seueraret. Sa. ego spem precio
non emo. Sed

ACTVS II. SCENA XI.

Sy. Nunquam rem facies: abi, nescis inescare homines. Sannio.

Sa. Credo istuc melius essi: verum ego nunquam a deo astutus fui,
Quin quicquid possem, nullè auferre potius in præsentia.

Sy. Age, noui tuum animum: quasi iam vsquam tibi sint viginti minæ,
Dum huic obsequere: præterea autem te aiunt proficisci Cyprum. Sa. hem.

Sy. Coëmisse, hinc quæ illuc ueheres, multa, nauem conductam, hoc scio,
Animus tibi pendet: vbi illuc spero redieris, tamen hoc ages.

Sa. Nusquam pedem, perij hercle: hac illi spe hoc incepterunt. Sy. timer:

In eci scrupulum homini. Sa. ô scelera illuc, vide, Senarj.

Vt in ipso articulo oppressit: emptæ mulieres
Complures. & item hinc alia quæ porto Cyprum.

Nisi ed ad mercatum venio, damnum maximum est,
Nunc si hoc omittam, actum agam: vbi illuc rediero,
Nihil est, refrixerit res, nunc demum veni.

Cur passus es vbi eras? vt sit satius perdero,
Quam aut hic nunc manere tam diu, aut tu persequi.

Sy. Lamne enumerasti, quod ad te rediturum putes?
Sa. Hoccine illo dignum est? hoccine incipere Æschinum?

Per

In per, eli- Per opprestionem vt hanc mihi eripere possulete
ditur e. Sy Labasit vnum hachabeo: vide si satis placet,
Potius quam venias in periculum Sannio,
Seruesne, an perdas totum, diuiduum fac e.
Minas decem corradet alicunde. Sa. hei mihi,
Etiam de sorte nunc venio in dubium miser.
Pudet nihil: omnes dentes labefecit mihi:
Præterea colaphis tuber est totum caput.
Etiam insuper defraudet: nusquam abeo. Sy. vt lubet
Nunquid vñ, quin abeam? Sa. imò hercle hoc quæso
Syre,

Vt vt hæc sunt, potius quam lites sequar,
Meum mihi reddat, saltem quanti empta Syre,
Scio te non vsurum antehac amicitia mea:
Memorem me dices esse & gratum. Sy. sedulo
Faciam. sed Ctesiphonem video. letus est
De amica. Sa. quid, quod te oro? Sy. paulisper ma-
ne.

ACTVS II. SCENA III.

Iambici quadrati acatalictici.

CTESIPHO, STRVS.

Ctesipho
laudat fra-
trem, vt ap-
paret E.
schinum bo-
na & libe-
rali natura
prædicuisse

A Bs quiuis homine, cum opus est beneficium ac-
cipere gaudeas:
Verum enimvero id demum inuat, si quem æquom
est benefacere, is facit.
O frater frater, quid ego te nunc laudem? satis cer-
tò scio:

Nun.

ACTVS II. SCENA XIII.

Nunquam ita magnifice quicquam dicam, id vir-
tus quin superet tua:

Itaq; vnam hanc rem me habere præter alios præ-
cipuam arbitror,

Fratrem, hominem neminem esse primarum a: tuū
magis principem.

Sy. O Ctesipho. Ct. ô Syre. Æschinus vbi est? Sy. el-
lum te expectat domi. Ct. hem.

Sy. Quid est? Ct. quid sit illius opera Syre nunc vi-
no: festinum caput.

Qui omnia sibi postularit esse præ meo cōmodo:
Maledicta. famam, meum amorem, & peccatum
in se transfudit.

Alias, labo-
rem.

Nihil pote supra, sed quinam fores crepuit? Sy. ma-
ne. mane, ipse exit foras.

Alias, quid
nam.

ACTVS II. SCENA II.

Iamb quad acatalectici.

ÆSCHINVS, ANNIO, CTESI-
PHO, STRVS.

Vbi est ille sacrilegus? Sa. men. quærit? num
quidam affert? occidi:

Nihil video. Æ. ehem, oportune te ipsum quærito:
quid sit Ctesipho?

In tuto est omnis res: omitte verò tristitiam tuam.

Ct. Ego illam hercle verò omitto, qui quidem te ha-
beam fratrem ô mi Æschine.

ô mi germane, ab vereor coram in os te laudare
amplius, Ne

ADELPHORVM

Ne id assentandi magis quam quod habeam gratū,
facere existimes.

Æ. Age ineptē, quasi nunc non norimus nos inter
nos Crespho.

Sed hoc mihi dolet, nos penē serō scisse, & penē in
eum locum

Redisse, vt. si omnes cuperent, nihil tibi possent an-
xiliarier.

Ct. Pudebat Æ ab, stultitia eēt istæc, non pudor,
tam ob paruolam

Rem penē ex patria, turpe dictū, Deos quæso, vt
istæc prohibeant.

Ct. Peccaui. Æ. quid ait tandem nobis Sannio? Sy.
iam mitis eēt.

Æ Ego ad forum ibo, vt hunc absoluam: tu intrō
ad illam Ct: siphō.

Sa. Syre insta Sy. eamus: namq; hic properat in Cy-
prum. Sa. ne tam quidem,

Quamuis etiam maneo ociosus hic. Sy. reddetur, ne
time.

Sa. At vt omne reddat. Sy. omne reddet, tace modō,
ac sequere hęc. Sa. sequor.

Ct. Heus heus. Syre. Sy. hem, quid eēt? Ct. obsecro
hercle hominem istum impurissimum

Quāprimū absoluitote, ne, si magis irritatus fiet,
Aliqua ad patrem hoc permanet, atq; ego tunc per-
petuō perierim.

Sy.

ACTVS III. SCENA I.

Sy. Non fiet, bono animo esto, tu cum illa te intus
oblecta interim.

Et lectulos iube sterni nobis, & parari cætera.

Ego iam transacta re, conuortam me domum cum
obsonio.

Ct. Ita quæso: quando hoc bene successit, hilarem
hunc sumamus diem.

ACTVS III. SCENA I.

Iamb. quadrati acatalectici.

SOSTATA, CANTHARA.

O Bsecro te mea nutrix, quid nunc fiet? Can.
quid fiet, rogas?

Rectè ædepol spero So. modò dolores mea tu occipi
unt primulum.

Can. Tam nunc times quasi nunquam affueris? nun-
quam tute perereris?

So. Miseram me, neminem habeo, solæ sumus: Geta
autem hic non adest:

Nec quam ad obstetricem mittam, nec qui accer-
sat Æschinum.

Can. Pol is quidem iam hic aderit: nam nunquam
vnum intermittit diem,

Quin semper veniat. So. solus mearum est miseria-
rum remedium.

Can. E re nata melius fieri haud potuit, quàm fá-
ctum est vera?

Quando vicium oblatum est, quod ad illum attinet
potissimum

Altera
pars fabu-
lae de inge-
nua, quam
amabat Æ-
schinus.

S Talem